

RAADSVOORSTEL

Collegevoorstel onder
verantwoordelijkheid van : wethouder F.J.J. de Win

Onderwerp : Spoorboekje Duurzaamheid Heeze-Leende

Programma : Wonen, bedrijven en recreëren

Voorstelnummer : 21.18

Info bij afdelingshoofd : T. Smits
Telefoonnummer : 040-2241530
Emailadres : t.smits@heeze-leende.nl

Rondetafelgesprek : 17 mei 2021
Opiniërende/Besluitvormende
raad : 5 juli 2021

Aan de raad,

Samenvatting

Het vastgestelde Duurzaamheidsbeleid Heeze-Leende heeft als hoofddoel te komen tot een duurzame leefomgeving. Binnen de hoofdthema's Energietransitie, Klimaatadaptatie, Biodiversiteit, Mobiliteit en Materialentransitie lopen veel processen welke ruimte gaan vragen in het landschap. Ruimte is Nederlands schaarse goed. Efficiënt gebruik van die schaarse ruimte is de grootste uitdaging bij het ontwerpen van een duurzame leefomgeving. Biodiversiteitsbevordering, de transitie van het landelijk gebied, klimaatadaptatie, energieopwekking: allen opgaven waarbij zowel lokale als bovenregionale doelstellingen samen komen en in balans gebracht dienen te worden. Alleen een integrale aanpak met een vereniging van de multidisciplinaire belangen levert hier voor alle partijen letterlijk ruimte op. Alleen een integraal spoorboekje, waarin multidisciplinaire belangen worden verenigd, levert voor alle partijen ruimte en beweging voorwaarts op.

Inleiding

Het vastgestelde Duurzaamheidsbeleid Heeze-Leende heeft als hoofddoel te komen tot een duurzame leefomgeving. Binnen de hoofdthema's Energietransitie, Klimaatadaptatie, Biodiversiteit, Mobiliteit en Materialentransitie lopen veel processen welke ruimte vragen in het landschap. Ruimte is Nederlands schaarse goed. Efficiënt gebruik van die schaarse ruimte is de grootste uitdaging bij het ontwerpen van een duurzame leefomgeving. Biodiversiteitsbevordering, de transitie van het landelijk gebied, klimaatadaptatie, energieopwekking: allen opgaven waarbij zowel lokale als bovenregionale doelstellingen samen komen en in balans dienen te worden gebracht.

De gemeente Heeze-Leende is in volle vaart op weg naar Parijs. Onze trein volgt verschillende sporen waarbij lokale als bovenregionale doelstellingen samen komen en in balans gebracht dienen te worden: grootschalige opwekking van energie, biodiversiteitsbevordering, de transitie van het landelijk gebied, klimaatadaptatie en energiebesparing. Alleen een integraal spoorboekje, waarin multidisciplinaire belangen verenigd worden, levert voor alle partijen ruimte en beweging voorwaarts op.

Op basis van het Duurzaamheidsbeleid, plan van aanpak Energietransitie, Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie en Biodiversiteit, lopende trajecten (Regionale Energiestrategie, de Transitievisie Warmte, Regeling Reductie Energiegebruik, Regeling Reductie Energiegebruik Wonen) en wensen is het spoorboekje Duurzaamheid gemeente Heeze-Leende ontwikkeld. Het spoorboekje geeft een beeld van mogelijke integrale stappen die gaan leiden naar een duurzame leefomgeving.

Eerdere besluitvorming

- 14 oktober 2019: vaststelling duurzaamheidsbeleid Heeze-Leende door gemeenteraad.
- 25 mei 2020: vaststelling bestuursopdracht opstellen Transitievisie Warmte door gemeenteraad.
- 9 november 2020: vaststelling plan van aanpak Energietransitie door college.
- 30 maart 2021: vaststelling Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie en Biodiversiteit door college.

Alternatieven en argumenten

Vanuit het duurzaamheidsbeleid worden twee zaken gevraagd om te zorgen dat de doelstellingen worden behaald:

- Op basis van een integrale en innovatieve aanpak, waarbij alle belangen worden betrokken, een duurzame leefomgeving te realiseren voor inwoners en bedrijven in gemeente Heeze-Leende.
- Inzicht krijgen welke sporen er lopen om te komen tot een gewenste integrale aanpak voor de realisatie van de duurzame leefomgeving.

Het bijgevoegde concept spoorboekje Duurzaamheid Heeze-Leende biedt dit inzicht. Het spoorboekje is opgesteld op basis van de huidige inzichten en kennis. Binnen het onderwerp Duurzaamheid veranderen zaken snel. Wat vandaag zo is, kan morgen alweer anders zijn. Het concept spoorboekje is een dynamisch document dat toepasbaar is in de snel veranderende wereld van Duurzaamheid.

De mogelijkheid staat open om projecten in de verschillende sporen (communicatie & participatie, energietransitie, Biodiversiteit & Klimaat, Transitie landelijk gebied en Omgevingsvisie (vastleggen van gewenst beleid)) te laten vervallen, later te plannen of nu toe te voegen met dien verstande dat het wijzigen van het spoorboekje kan leiden tot niet voorziene financiële consequenties.

Risico's

De duurzaamheidsopgave leent zich bij uitstek voor om integraal te worden opgepakt om zo de grootst mogelijke ruimte te kunnen bieden voor de realisatie van een duurzame leefomgeving. Als de duurzaamheidsopgave niet integraal wordt opgepakt bestaat het risico dat afstemming tussen diverse trajecten niet plaatsvindt. De integrale benadering bevordert het op een juiste manier vastleggen van duurzaamheidsdoelen in de Omgevingsvisie.

Financiën

Het concept spoorboekje geeft via een integrale opzet een mogelijke invulling van stappen die kunnen worden gezet om te komen tot de realisatie van een duurzame leefomgeving. Voor elke stap is inzet van ambtelijke uren en/of financiële middelen nodig.

Uren

Per 1 april 2021 is de personeelsformatie uitgebreid met een fulltime beleidsadviseur Duurzaamheid. Vanaf 1 april 2021 is er 72 uur week beschikbaar voor Duurzaamheid. Voor de projecten uit het spoorboekje zijn voldoende uren beschikbaar. De beleidsadviseurs worden tot eind van 2021 ondersteund door een extern bureau diverse trajecten op te starten.

Financiële middelen

In de begroting 2021-2024 zijn de volgende begrotingsposten opgenomen.

1. ***Begrotingspost Duurzaamheid (67040000 Milieubeheer 380571)***
Op 19 april 2021 bedroeg de stand van deze begrotingspost € 44.825,-.
De begrotingspost Duurzaamheid biedt financiële dekking voor de volgende trajecten uit het concept spoorboekje:

- Realiseren van een gedragen plan voor de ontwikkeling van een energiecridor langs de A67. Voor het realiseren is de inzet nodig van een externe projectleider. De kosten voor 2021 worden geraamd op € 20.000,-.
- Realisatie online dashboard Duurzaamheid. De wens is om inzichtelijk te maken waar gemeente Heeze-Leende nu staat. Met andere woorden, wat is het totale elektriciteits- en gasverbruik, hoeveel wordt opgewekt door zonnepanelen op daken, hoeveel potentie voor opwekking van zon op dak resteert er nog, etc.. Via een online dashboard is dit inzicht te geven. Door actualisatie per kwartaal van het dashboard blijven de gegevens zo actueel mogelijk. De kosten voor het opzetten, vullen en actueel houden van het dashboard bedragen voor 2021 € 5.125,-.
- Realisatie van een tweede drinkwatertappunt. Bij de ingang van het Leenderbos aan de Valkenswaardseweg staat een drinkwatertappunt van Brabant Water gerealiseerd in samenwerking met Joint the Pipe. Bezoekers van het natuurgebied kunnen gratis een herbruikbare fles of bidon vullen met schoon drinkwater. Bezoekers worden op deze manier gestimuleerd om geen wegwerp plastic flesjes mee te nemen die vaak als zwerfafval terug te vinden zijn. De kosten voor plaatsing van een drinkwatertappunt bedraagt € 3.750,-. De jaarlijkse onderhoudskosten bedragen € 500,-. De ingang van de Strabrechtse Heide is een geschikte locatie voor een tweede drinkwatertappunt.
- Realisatie van een eerste bandenpomp. Een te lage bandenspanning bij auto's leidt tot een slechtere wegligging, langere remweg, snellere slijtage van banden en onnodig brandstofverbruik. Met de Slimme Bandenpomp van Band op Spanning wordt het gemakkelijker banden op te pompen en wordt direct bespaard op brandstof, CO₂-uitstoot en worden versleten banden voorkomen. Kosten in 2021: € 5.000,- (inclusief borg van € 2.500,- welke na einde van het contract wordt terugbetaald) voor een contract van 5 jaar. De kosten voor de jaren 2022-2025 bedragen jaarlijks € 2.500,-.
- Actualisatie van het spoorboekje. De kosten bedragen € 750,- voor de tweede helft van 2021. De jaarlijkse kosten voor de actualisatie bedragen € 1.500,-.

De totale kosten voor de bovenstaande trajecten bedragen voor 2021 ongeveer € 35.000,-. Er resteert een bedrag van ongeveer € 10.000,- voor het faciliteren van de realisatie van projecten voor grootschalige opwek van energie en de deelname aan het Klimaatportaal in 2021. Voor de deelname vanaf 2022 aan het Klimaatportaal is via de Kadernota 2022 een wens nieuw beleid ingediend voor structurele ophoging van de begrotingspost Duurzaamheid met € 10.000,-.

2. *Regeling Reductie Energiegebruik (67040000 Milieubeheer 431570)*

De gemeente heeft een eenmalige specifieke uitkering RRE ontvangen van € 450.150,-. De gemeente stimuleert woningeigenaren om energie te besparen in hun woning door het nemen van laagdrempelige energiebesparende maatregelen zoals ledlampen, tochtstrips, radiatorfolie etc.. Deze regeling stimuleert vermindering van de CO₂-uitstoot en verlaging van de woonlasten. De particuliere woningeigenaren konden tot 31 maart 2021 tot € 100,- terug te krijgen op de aanschafkosten van materiaal en tot € 80,- terug te krijgen op advies van de Energiecoöperatie Opgewekt Heeze-Leende. Ook krijgen 5180 woningeigenaren een energiebesparingspakket thuisbezorgd.

Van de toegekende subsidie in kader van de RRE resteert op 19 april 2021 nog ongeveer € 280.000,-. Nog niet alle subsidieaanvragen van particuliere woningeigenaren zijn afgehandeld, de factuur voor het bezorgen van de energiebesparingspakketten is nog niet ontvangen en een gedeelte plannen met betrekking tot de communicatie is nog niet uitgevoerd. De verwachting is dat er nog voldoende financiële middelen zijn voor bijvoorbeeld het openstellen van een tweede subsidieronde voor particuliere woningeigenaren en voor het samenstellen en rondbrengen van extra energiebesparingspakketten zodat elke particuliere woningeigenaar (bij het indienen van de aanvraag om subsidie is uitgaan van 5180 particuliere woningeigenaren. Onlangs is gebleken dat er meer particuliere woningeigenaren zijn) dit jaar een energiebesparingspakket heeft ontvangen.

Ervaring vanuit de RRE leert dat gerichte communicatie zeer belangrijk is om te zorgen

dat zoveel mogelijk woningeigenaren bewust worden van de urgentie en energiebesparende maatregelen (laagdrempelige maatregelen, maar ook grotere maatregelen zoals isoleren) gaan treffen. Ter verbetering van de communicatie voor alle trajecten vallend onder het thema Energietransitie (RRE, RREW, RES, Transitievisie Warmte) is de wens om een strategisch communicatieplan op te stellen. De kosten voor het opstellen van een strategisch communicatieplan bedragen € 16.750,-.

Het resterende bedrag van ongeveer € 280.000,- biedt voldoende financiële dekking.

3. *Regeling Reductie Energiegebruik Wonen (RREW) (67040000 Milieubeheer)*
De gemeente heeft een eenmalige specifieke uitkering RREW ontvangen van € 168.040,-. De gemeente stimuleert huurders via deze regeling om energie te gaan besparen in hun woning. Door deze regeling vermindert de CO₂-uitstoot en verlagen woonlasten. De RREW is een vervolg op de RRE. Bij de RREW moeten ook huurders betrokken zijn. Bij de RRE was deze doelgroep uitgesloten. De RREW is alleen aangevraagd voor huurders. De verdere uitrol gaat plaatsvinden in de tweede helft van 2021 en de eerste helft van 2022. Er resteert nog een bedrag van € 168.040,-.
4. *Reserve duurzaamheid*
In december 2019 ontving de gemeente € 202.101,- voor het opstellen van de Transitievisie Warmte, € 9.997,- voor het opstellen van een wijkuitvoeringsplan (vervolg na vaststelling van de Transitievisie Warmte) en € 25.000,- ten behoeve van het hebben van een verplicht Energieloket. Deze gelden zijn opgenomen in de reserve Duurzaamheid.
Op 19 april 2021 resteert er nog een bedrag van ongeveer € 120.000,-.

Per 20 april 2021 resteert er nog een totaal bedrag van € 120.000,- in de reserve Duurzaamheid. Het bedrag van € 120.000,- is voldoende voor de dekking van de volgende kosten:

- Afronden opstellen Transitievisie Warmte (€ 29.200,-)
- Vervolgtraject Transitievisie Warmte, verkenning van 2 buurten
- Kosten voor het Klimaatreisbureau (€ 20.000,-)
- Energieloket

Voor de volgende trajecten uit het concept spoorboekje Duurzaamheid Heeze-Leende biedt de begroting 2021-2024 geen financiële dekking:

- Uitvoering van het strategisch communicatieplan door het voeren van een duurzaamheidscampagne om bij inwoners en bedrijven bewustwording te creëren en informatie te geven zodat het handelsperspectief voor inwoners en bedrijven wordt vergroot. De geraamde kosten bedragen € 15.000,-
- Uitvoering projecten ten behoeve van Klimaatadaptatie en Biodiversiteit. Het gaat om projecten zoals bijvoorbeeld een regentonactie en het klimaatadaptief aanpassen van schoolpleinen (voorbeeldfunctie). De kosten worden geraamd op € 65.000,- waarvan een bedrag van ongeveer € 15.000,- kan worden gefinancierd via de Impulsregeling Klimaatadaptatie omdat de gemeente Heeze-Leende deelneemt aan het Klimaatportaal Zuidoost Brabant.

Samenvattend is er financiële dekking vanuit de begroting 2021 voor de volgende onderdelen uit het Spoorboekje voor 2021:

- Opstellen plan voor Energiecorridor A67;
- Realisatie online dashboard Duurzaamheid;
- Het plaatsen van een bandenpomp en een tweede drinkwatertappunt;
- Actualisatie spoorboekje;
- Uitvoering RRE en RREW;
- Afronding Transitievisie Warmte en vervolgproces (verkenning van 2 buurten);
- Klimaatreisbureau;
- Opzetten Energieloket.

Voor een Duurzaamheidscampagne en uitvoering van projecten Klimaatadaptatie en Biodiversiteit biedt de begroting 2021 geen financiële dekking. Het college komt hiervoor terug bij bestuursrapportage 2021.

In bijgevoegd financieel overzicht is bovenstaande cijfermatig weergegeven. Het bijgevoegd financieel overzicht geeft verder een cijfermatige onderbouwing voor de wens nieuw beleid voor Duurzaamheid welke is ingediend voor de Kadernota 2022.

Communicatie

Het Spoorboekje is opgesteld ten behoeve van de interne communicatie over het doel van duurzaamheid en de lopende trajecten. Het geeft een integraal beeld van wat er speelt binnen thema's van het duurzaamheidsbeleid maar ook binnen andere trajecten zoals Communicatie & Participatie, Transitie landelijk gebied en Omgevingsvisie. Om het overzicht actueel te houden wordt het overzicht per kwartaal geactualiseerd en gedeeld met de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie.

Voorstel

Het spoorboekje Duurzaamheid gemeente Heeze-Leende vast te stellen.

Heeze-Leende, 28 april 2021

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HEEZE-LEENDE,

de secretaris,

de burgemeester,

mw. C.G. Klesman-Nacken

P.J.J. Verhoeven